

Vraag naar kennis

Voor u ligt de herfst nieuwsbrief van SPNA met veel nieuws vanuit onze organisatie. In deze tijden van verandering neemt de vraag naar kennis toe. Dit merken we op verschillende manieren. Allereerst zien wij dit door een toename van het onderzoek, maar ook de aard van het onderzoek veranderd. Denk bijvoorbeeld aan het onderzoek naar biostimulanten. Was dit 4 jaar geleden nog nauwelijks aanwezig, nu staat het volop in de belangstelling. Maar ook overheden en universiteiten weten ons met kennisvragen steeds vaker te vinden. Daar waar wij een rol kunnen spelen bij het informeren van relevante partijen over uitdagingen en mogelijke oplossingen, doen wij dat graag. Maar altijd vanuit ons uitgangspunt dat wij een centrum zijn voor praktijkonderzoek en vanuit die bril (de praktijk) kijken naar uitdagingen en mogelijke oplossingen. Net als in de rest van de samenleving hebben wij ook te maken met uitdagingen rond de personeelsbezetting. Maar gelukkig konden wij afgelopen maanden voldoende nieuwe collega's verwelkomen, waardoor wij weer een goede bezetting hebben. Elders in deze nieuwsbrief stellen zij zich voor.

Uit het onderzoeksveld

Op SPNA- Kollumerwaard zijn alle aardappelen en uien geroid. Alleen enkele peen proefvelden zitten nog in de grond. Het onderzoekswerk verplaatst zich naar binnenshuis. Denk hierbij aan sorteren, Rhizoctonia beoordelingen, maar ook aan dataverwerking en verslaggeving.

Dit jaar hadden we voor het eerst een aardappel onderzoek locatie buiten onze eigen locatie. Nu doen wij ieder jaar wel onderzoek op locatie, maar deze liggen dan in praktijkpercelen van akkerbouwers. Dit jaar hebben we een aparte extra kavel in gebruik gehad. Dit was noodzakelijk door de groeiende onderzoek portefeuille. Hierdoor dreigde ruimtegebrek en zouden we in een te nauwe rotatie binnen onze eigen kavels onderzoek moeten doen. Iets dat we omwille van de kwaliteit niet willen. Ook volgend jaar zal een deel van het aardappelonderzoek op een externe locatie plaatsvinden.

Op SPNA- Ebelsheerd is de nazomer voorspoedig verlopen met het oogsten van de diverse proefvelden. De analyses zijn uitgevoerd en de

terugkoppeling met de diverse opdrachtgevers vindt momenteel plaats.

Voor 2022-2023 zijn de tarwe proefvelden weer gezaaid. Een deel ervan is gereserveerd voor de proeven die pas in het voorjaar in het gewas worden gerealiseerd. De eerste voorstellen worden hiervoor momenteel uitgewerkt.

Ook hier zal in 2023 gestart worden met een externe locatie voor divers onderzoek, om de eigen rotatie te ontlasten. Hiervoor zijn in het afgelopen veldseizoen (2021-2022) al de voorbereidingen gestart. Op deze manier kunnen we ook op een externe locatie de omstandigheden voor het onderzoek optimaliseren.

Van een aantal lopende onderzoeksprojecten is verderop in deze nieuwsbrief een update te vinden.

Eiwitproject: Fascinating

Het project Fascinating is in 2021 gestart en had zijn vervolg in 2022. Er is onder andere gekeken naar de bestuiving van winterveldbonen door de aanwezigheid van akkerranden. Verder is er een schimmelbestrijdingsproef in veldbonen aangelegd. Daarnaast waren er nog enkele veldjes met o.a hennep, klaver, erwt en lupine om te kunnen beproeven wat hier aan opbrengst- en eiwitproductie te realiseren is.

Het project Fascinating wordt nu vervolgd met het gewas winterveldboon, welke in deze weken wordt gezaaid op beide SPNA locaties. Het gaat hierbij om proeven met zaaidiepte en zaaimoment als onderwerp. Doel is om meer inzicht te krijgen in de thematiek m.b.t uitwintering, opbrengst en eiwitproductie. Meer informatie over dit project zie <https://fascinating-groningen.nl/projecten/kansrijke-eiwitgewassen/> Tevens is hier ook de rapportage van het uitgevoerde onderzoek 2021 te vinden.

Proefvelden veldbonen

De belangstelling voor de teelt van veldbonen neemt toe. Daarom

hebben wij op onze beide locaties ook een extra **blok winterveldbonen** gezaaid, welke voor het **komende teeltseizoen beschikbaar zijn voor het doen van onderzoek** (spuitproeven t.b.v. schimmelbestrijding en mogelijk bemestingsproeven). Mocht u hiervoor nog onderzoeksvragen of te beproeven objecten hebben, laat het ons weten. We kunnen dit mogelijk meenemen in de realisatie van meer veldbonen onderzoek op de beide SPNA locaties. Daarnaast is op SPNA- Ebelsheerd in 2023 een perceel gereserveerd voor de teelt van **zomerveldbonen**. Op dit perceel zijn ook mogelijkheden voor het aanleggen van onderzoek of (rassen)demonstraties. Heb u hiervoor wensen of suggesties, neem dan contact met ons op.

Verziltingsproefveld

Het verziltingsproefveld is dit jaar vervolgd, waarbij er vastgehouden is aan de opzet van 2021. Middels de ondergrondse druppelsslangen is deels zoet- en deels zout water gegeven aan de verschillende proefvelden. Tijdens het seizoen zijn de gewassen gevolgd in hun groei en ontwikkeling middels o.a. het tellen van planten, meten van knolaanzet en opbrengst. Op het moment van schrijven worden de data verwerkt. Ook de data van de sensoren worden op een rijtje gezet om zo te kunnen evalueren wat de verschillen zijn tussen de zoete en de zoute situatie. Het afgelopen jaar hebben wij geen zichtbare verschillen gezien tussen het zoute en het zoete veld. Dit hadden we, gezien de weersomstandigheden, wel verwacht. Juist daarom zijn we erg benieuwd naar de uiteindelijke data analyse.

Uiteindelijk moet dit alles leiden tot meer inzicht in het fenomeen verzilting. Daarnaast was het proefveld ook dit seizoen een vast onderdeel van de verschillende excursies en bijeenkomsten, waarbij er volop discussie was over de thematiek van dit thema en onderzoeksvragen.

Het EU-project SalFar is inmiddels afgerond. De financiering van ons onderzoeksveld verzilting vindt nu plaats vanuit bijdragen door de BO Akkerbouw en vanuit het project Zoet op Zout, zie www.zoetopzout.nl voor meer info over dit project.

Trijntje project afgerond: wat ligt er nu en wat kan er verder mee?

Het project Trijntje is afgerond, en er is een applicatie beschikbaar welke door de praktijk gebruikt kan worden; zie hiervoor de [gebruiksaanwijzing](#) en [instructiefilm](#)

We raden u aan de gratis applicatie te gebruiken (dat kan heel makkelijk via FarmMaps, voorheen Akkerweb) en in te zien welke percelen van uw bedrijf groen, oranje of rood kleuren: een indicatie waarop adviezen gegeven worden door de applicatie.

Blijft de vraag; 'wat is de meerwaarde' en 'wat kan ik er mee in de toekomst?'. Op deze vragen wordt een antwoord gegeven in een artikel met interviews met twee akkerbouwers in ons gebied, een medewerker van Waterschap Noorderzijlvest en een medewerker van de WUR; Hierbij de [link](#) naar het artikel "**Trijntje afgerond: en wat nu?**".

Even voorstellen:

Kirsten Berghuis

Hallo ik ben Kirsten Berghuis, sinds 1 augustus ben ik werkzaam als junior onderzoeker bij SPNA. Ik kom uit Kloosterburen waar ik samen met mijn ouders op een akkerbouwbedrijf woon, waar we pootaardappelen, uien, graan en suikerbieten verbouwen. Hiervoor heb ik in de aardappelveredeling gewerkt.

In 2021 heb ik mijn opleiding Toegepaste Biologie met een specialisatie in plantwetenschap afgerond aan de Aeres Hogeschool in Almere. Voor mijn scriptie heb ik stagegelopen bij SPNA, waar ik een onderzoek heb gedaan naar de effecten van groenbemesters op de bodem. Ik zie ernaar uit mijn kennis en kunde in te zetten voor SPNA en een bijdrage te kunnen leveren voor de agrarische sector. Berghuis@spna.nl 06-30800124

Jeroen Wolters

Mijn naam is Jeroen Wolters. Ik kom van Groot Maarslag te Mensingeweer. Na een MBO opleiding werktuigbouwkunde en diverse stages in de mechanisatie ben ik de opleiding Agrotechniek en Management in Dronten

gaan volgen.

Via de opleiding kreeg ik veel te maken met precisielandbouw. Uit die interesse ontstond ook het bedrijf Doorgrond die ik nu met 2 compagnons draaiende houd. Naast het bedrijf mocht ik de afgelopen 2 jaar het GrAJK ondersteunen bij diverse projecten en het bestuurswerk. Via mijn werk leerde ik ook SPNA kennen, waar ik begin oktober gestart ben als projectleider. Ik kijk er erg naar uit mijn steentje bij te dragen aan het geheel samen met het SPNA team en de agrariërs er een leuke en succesvolle tijd van te maken!
wolters@spna.nl 06-11880323

Uw inbreng gevraagd

De komende maanden worden er enkele meerjarige projecten gestart. Voor twee projecten zijn wij op zoek naar akkerbouwers met ideeën over het betreffende onderwerp en die graag willen meedenken met de opzet van onderzoek.

Plantaardige bemesting

Bij het eerste project gaat het om onderzoek naar de mogelijkheden van plantaardige bemesting. Denk daarbij niet alleen aan compost of bokashi, maar ook aan de inzet van bijvoorbeeld maaimeststoffen. Doel van dit onderzoek is om meer te weten te komen over het gebruik van

plantaardige meststoffen en de haalbaarheid hiervan in de praktijk.

Het gaat hierbij om meerjarig praktijkonderzoek op onze beide locaties, zowel in het gangbare als het biologische deel van onze bedrijven.

Duistbestendig bouwplan Oldambt

Het tweede project is gericht op het onderzoek naar een duistbestendig bouwplan voor het Oldambt. Deze zomer is hierover al op SPNA Ebelsheerd een bijeenkomst gehouden, maar we willen ook degene die hier niet bij kon zijn de kans geven om mee te denken aan het oplossen van de duistproblematiek.

Wilt u meedoen of heeft u hierover eerst wat vragen? Neem dan contact op met *Jeroen Wolters*.
Telefoon 0611880323

Parkeren SPNA-Kollumerwaard

Onderzoek rendeert pas wanneer de kennis ook gedeeld wordt. Daarom vinden we het fijn dat op onze locaties steeds meer (groepen) bezoekers komen. Maar parkeren werd op SPNA-Kollumerwaard steeds lastiger en het parkeren op het erf steeds gevaarlijker. Daarom hebben we een nieuwe parkeerterrein aangelegd. Er zijn nu links en rechts van de inrit nieuwe parkeervakken aangelegd waar u veilig kunt parkeren. Omwille van de veiligheid is het **parkeren op het erf** dan ook **niet meer toegestaan**.

AED

Op SPNA-Kollumerwaard is sinds kort een AED aanwezig. Deze is aan ons geschonken door de Saving Lives Foundation. Wij zijn hun daar erg erkentelijk voor. www.savinglivesfoundation.com

Op SPNA-Ebelsheerd is op korte afstand een AED beschikbaar in de kern van Nieuw Beerta.

E: info@spna.nl

W: <http://www.spna.nl>

T: 0594 - 688615

Stichting Proefboerderijen Noordelijke Akkerbouw (SPNA) is een onderzoeksinstituut voor de akkerbouw in Noord-Nederland. SPNA beschikt over twee proefboerderijen: Proefboerderij Kollumerwaard in Munnekezijl (132 ha lichte kleigrond, met zowel een gangbaar als een biologisch bouwplan) en Proefboerderij Ebelsheerd in Nieuw Beerta (112 ha zware kleigrond, met een gangbaar en biologisch bouwplan).